III
2

ALPHABETUM BARMANORUM

SEU

REGNI AVENSIS

EDITIO

ALTERA EMENDATIOR

ROMAE MDCCLXXXVII.

Typis Sac. Congregationis de Propaganda Fide

PRAESIDUM ADPROBATIONE

Digitized by Google

Digitized by Google

LECTORI
ERUDITO

IOHANNES CHRISTOPHORUS AMADUTIUS

Praeſes Typographiae Sacrae Congregationis de Propaganda Fide

I. *Divina illa idiomatum chariſmata, quibus peculiari, ac caeleſti prorſus largitate, ac privilegio donati fuerunt Apoſtoli, ut cunctis gentibus linguarum numero diverſis evangelii veritates praedicarent, adumbrare, aemulari, vel potius compenſare nititur ſacra Propagandae Fidei congregatio, dum varia exoticarum linguarum genera conſectatur, quae ſuis typis exprimat, quaeque fidei praeconibus, quos ſuis ſumptibus in longinquas regiones ablegat, tamquam inſtrumenta praeſentiſſima, quibus inſtruantur, & commendentur, comparet, atque proponat. Poſtquam poſtremis hiſce temporibus de Indicis linguis potiſſimum ſollicita Tibetanae, ſeu Tangutanae, Brammhanicae, ſeu Indoſtanicae, & Malabaricae, ſeu Samſcrudonicae, quibus nos pro viribus iam praefari ſtuduimus, alphabeta typographicis omnibus formis inſtructa, perficienda*

curavit, & aliquot etiam Chriſtianae fidei rudimenta iiſdem expreſſa edere ſategit, animum tandem Barmanorum idiomati, quod in regno Avenſi potiſſimum obtinet, admovendum cenſuit. Commode iam ab anno CIↃIↃCCLXXVI. huius idiomatis apices, & elementa, pro ut nobis communicata tunc fuerunt a viro religioſo, & ex Peguenſi miſſione reduci, typorum noſtrorum miniſterio innotuerunt, editis nimirum primioribus huius linguae ſpeciminibus, tum etiam chriſtianae noſtrae doctrinae compendio.

II. At dein appulſo ad nos altero apoſtolicae miſſionis adminiſtro, Caietano Mantegatio Inſubre, Clerico regulari Sancti Paulli, nunc Epiſcopo Maximianopolitano, qui & exactiores horum characterum formas, & accuratiora ipſius linguae rudimenta ſecum attulerat, novum ortum eſt conſilium, tum rei veritati conſonum, tum ſanctiſſimi inſtituti noſtri curis, ſtudiiſque conveniens, quo horum characterum elementa ipſa recuderentur, & reformarentur linguae praecepta, hiſque ſic in melius comparatis nova inſuper catechiſmi editio barmanice inſonans inſtauraretur. Scilicet exſtabat in bibliotheca collegii Urbani propagandae fidei palmis, quas Peguani olas vocant, conſignatus chriſtianorum dogmatum catechiſmus, iſque Peguanis elementis, & vocibus conſcriptus, quem maxima parte Iohannes M. Percotius Utinenſis in Alpibus Iuliis, Epiſcopus Maſſulenſis, & miſſionum apo-

ſtolicarum in regno Avenſi, & Peguano praefectus benemerentiſſimus (1) *pro ea, qua pollebat, virtute, & diligentia concinnaverat. Quare huiuſmodi catechiſmus, qui tamquam accuratiſſimum divinae legis, & ſacrorum bibliorum excerptum haberi debet, dignus habitus eſt, qui ceteris praeponeretur, tamquam illarum gentium captui, & neceſſitatibus potiſſimum conveniens, poſtquam eas ſubiiſſet tum permutationes, & reformationes, tum elucidationes, ac marginales declarationes, quas ex conſilio duorum, quibus haec cura commiſſa fuerat, S. R. E. Cardinalium ſane ſapientiſſimorum nempe Leonardi Antonellii, & Sigiſmundi Gerdilii, ſacra ipſa congregatio recipiendas cenſuit: Quare dum religioni, de qua nos potiſſimum laboramus, ea, qua decet, ſecuriori ratione conſulimus, etiam illis ex litteraria republica viris, qui exoticarum linguarum ſtudio*

---

(1) *Eius vitae commentarium nuper edidit Michael Angelus Griffinius Cler. reg. S. Paulli, quod Utini typis fratrum Gallicorum excuſum eſt anno* 1781. *Ibi diſcere eſt virum de chriſtiana religione optime meritum diem ſupremum obiiſſe Avae pridie idus decembris anni* 1776., *cum natus eſſet annos* XLVII. *menſes* V. *dies* XVII.

tenentur , fidem noſtram probatiorem facimus , tum & concinniora praeſidia praebemus . Qui ergo in ſuperiores tum huiuſmodi alphabeti , tum & catechiſmi editiones inciderit , nihil ipſis tribuendum ſciat , ſed haec ſolum , utpote emendatiora poſteriorum curarum exempla attendere velit .

III. *Huius vero linguae , quae Avae potiſſimum uſurpatur , ceteriſque praeſtat idiomatibus , extenſionem per reliqua ſive regna , ſive provincias Avae regi ſubiectas , atque huius regni , ceterarumque ditionum fines nunc haud deſignandos cenſemus , cum huiuſmodi rerum notiones aliunde peti facillime poſſint . Tum horum populorum omnium ſuperſtitionem , qua & numen* Godoma *colunt , & abſurdas de mundo & anima opiniones fovent , ceteraque ad Bomanorum gentem pertinentia ex Mendezio Pintio , ex Morerio , ex Martinierreio , & ex Raynalio [quamquam non omnia apud ipſos veritati reſpondeant] agnoſcenda relinquimus . Barmanam nobis modo linguam proponere ſolum curae erit ; quam quidem ita appellare placuit , ut ea ſtaret etiam nomenclatura , quae primum ab Europeorum errore , ſeu vitioſa pronunciatione profecta , locum dein obtinuit in geographicis libris , tabuliſque , quaque deſignari ea gens vulgo coepit , quae trans Gangem in Aſia degit , quaeque Bomana potius appellanda eſſet .* Si quidem *, ut recte obſervat Bartholomaeus Zie-*

genbalgius, *olim Danicae heterodoxae miſſionis apud Indos orientales miniſter* (1), in mappis etiam geographicis, & libris hiſtoricis talia tantum inveniuntur regionum, urbium, & perſonarum nomina, quae Indus intelligere nequit, quia Europei omnes illas voces & nomina ex ignorantia linguae falſo pronunciarunt, & exararunt. *Nulla ergo gens, nulla ditio, nulla urbs, nulla lingua, quae Barmana dici poſſit; cum potius Bomana* κατ' ἐξοχὴν, *vel ex honoris cognomine harum omnium unaquaeque appellari conſueverit, quod ex huius linguae genio vel* magna gens, *vel* vir fortis, Bomas *nomine deſignetur. Quae ad litterarum figuram, nomen, & poteſtatem, tum quae ad pronunciationem pertinent, ex alphabeto ipſo cognoſcere licebit. Illud dumtaxat heic monere praeſtabit*, XXXIII. *numerari ſimplices, ſeu radicales litteras, ex quibus una tantum* အ, *a ſcilicet. pro vocali haberi debet, utpote quae variis ſignis affecta, ſicut quaelibet conſonans, ceterarum vocalium ſonum, ac vices gerat.*

IV. *Alphabetum alterum vero, quod aere inciſum priori editione adduximus, nunc haud moramur, etſi huiuſmodi alphabetum* Pali, *ſive*

(1) *Theſaur. epiſtol. La Crozian. tom.* 1. *p.* 381. *epiſt.* 319.

Balì , *ſive etiam* Balia *appellatum , vetuſtiſſimum in Avae regno , & arcanum eſſe probe ſciamus , utpote quod a Talapoinis [quod monachorum genus eſt] uſurpari ſoleat . Scilicet praetereundam a nobis omnem de eo curam exiſtimavimus , poſtquam tres , vel quatuor huiuſmodi characterum formas dubias , duas vero falſas omnino eſſe intelleximus , quin nobis quidquam certius , aut ſecurius oblatum fuerit , quod ſufficiendum tuto cenſeremus . Cum autem hoc idiomate* Palì *exaratus ſit liber* Kammua *, ſeu codex ordinationum , caeremoniarum , praeceptorumque omnium ad religionem pertinentium , qui etiam in regno Peguenſi , Siamenſi , Laoſenſi , & Arakanenſi obtinet , eius ſpecimen non abs re fore cogitavimus , ſi denuo a nobis hoc loco proponeretur . Ceterum , qui priora exemplaria cum hoc noſtro contulerit , plane perſpiciet , omnino inter ſe differre ; ſi quidem & varias litterarum formas prorſus ab autographo alienas refingendas , & ipſum linearum ordinem , & menſuram ipſam ad archetypi fidem revocandam curavimus , ut quantum fieri poſſet exemplari , quod in bibliotheca collegii Urbani de propaganda fide adſervatur , reſponderet . Huiuſmodi lingua* Palì *memoratur etiam a Kaempferio* (1) , *qua Buttam*

(1) *Hiſtor. Iapon. tom.* I. *pag.* 208.

Deum, de quo tam docte, tam copioſe, tamque eleganter diſſeruit vir cl. Auguſtinus Antonius Georgius Eremita Auguſtinianus (1), Sammona Khodum *a Siamenſibus, &* Sammana Khutama *a Peguanis appellatum teſtatur. Sacram hanc linguam innuit inſuper Maturinus Veyſſierreius La-Crozius* (2), *quam quidem uſurpatum aſſerit in regnis Laos, Pegù, Cambodienſi, & Siamenſi, quamque cum ceteris Indicis litteris, quibus Brachmanes, Malabares, Ceilanenſes, Siamenſes, & Iavanes utuntur, ſatis inter ſe, etſi mutatis pro genio gentium apicibus, convenire contendit. Illud etiam leviter attingemus, linguam alteram*, Carian *dictam, penes hos populos haberi, quae ſibilis ſcatet, & ex monoſyllabis coaleſcit, ut nihil cum ceteris commune habeat.*

v. *Unde alphabetum Bomanum, & alterum* Palì *nuncupatum, mutuati fuerint Avenſes, penes quos cum imperii ſede utrumque potiſſimum praeſtat, non facile dictu eſt. Ceterum*

---

(1) *Alphabet. Tibetan. paſſim.*
(2) *Comment. epiſtol. La-Crozian. tom.* III. *epiſt.* 42. *pag.* 85.

La-Crozius (1), *ut nos etiam alibi advertimus* (2), *in ea fuit ſententia, ut cenſeret Indicas, & Tartaricas linguas omnes a Perſica, banc vero ab Aegyptiaca originem ducere, quod ſane inficiatus eſt Theophilus Sigefridus Bayerius* (3); *qui interim tamen ſuſpicatus eſt, veteres Perſicas, quas Thomas Hydeius illuſtrare aggreſſus eſt, quamdam convenientiam cum Armenicis habere. Aſt multam alphabetum Palì, quoad nonnullas litteras, ſimilitudinem habere videtur cum Armenicae linguae elementis, quae quidem nonniſi poſt ſaeculi* IV. *dimidium obtinuerunt, cum antea Armeni finitimorum populorum litteris, ſcilicet Perſarum, Syrorum, & Graecorum uterentur* (4). *Hoc au*

---

(1) *Loc. cit. epiſt.* 9. *pag.* 22. & 23.

(2) *In praefatione ad Alphabetum Brammhanicum, ſeu Indoſtanicum univerſitatis Kasì*, §. IV. *pag* XIII.

(3) *Cit. commerc. epiſtol. La-Crozian tom.* I. *epiſt.* 13. *pag.* 16.

(4) *De origine, & antiquitate linguae Armenae videndus Moſes Coronenſis ſcriptor ſaeculi* IV. & V. *lib.* III. *hiſtoriae Armenorum, Londini typis Wiſthonianis ann.* 1736.

tem nonniſi leviter , & curſim attingimus , cum Palicorum apicum incertitudine cohibiti ab omni comparatione nos modo temperemus . Ceterum & Malabaricum etiam alphabetum , quod iam ab anno CIↃIↃCCLXXII. *publici iuris factum fuit , multis donatur litterarum formis , quae ad Armenicas litteras accedunt ; licet Malabaricum idioma quoad voces Syriacae , & Chaldaicae linguae originem , vel communionem aliquam prodere potius videatur . Si hinc argumentum peti liceret de Indicarum litterarum origine , cum Armenicae non vetuſtiſſimae ſint , ut ſuperius innuimus , parum etiam antiquitatis tribui Indicis poſſet ; aſt ſi ab Armenis , commercio ſuffragante , allatae fuiſſent litterae Perſicae , quibus ipſi antea utebantur , atque illae praeſertim , quas ex Zendica , & Pazendica ſcriptura eduxit Hydeius , & de quibus plura ſcite ediſſerit eruditus auctor* commentationis de fatis linguarum orientalium Arabicae nimirum , Perſicae , & Turcicae , *quae edita eſt Viennae* (1) *tum ſeorſim , tum ante novam Arabici lexici Meninſkiani editionem , quamque nobis comiter communicavit vir ampliſſimus , aeque ac doctiſſimus Ioſephus Garampius S. R. E. Cardinalis , & Montis Faliſci ,*

(1) *Typis Ioſephi Nobilis de Kurzbeck* 1780. *in fol. Vid.* §. VIII. *pag.* XLVIII.

& Corneti Epiſcopus , forte remotior antiquitas eiſdem adſcribi , earumque origo Armenis quinetiam accepta referri poſſet . Verumtamen in perquirenda rerum origine nonniſi veriſimilitudines conſectari poſſumus , nec niſi dubitanter coniecturis aliquid tribuere decet .

VI. *Poëſi praeſertim , quae ſimilibus ſyllabarum deſinentiis potius , quam ipſo numero ſyllabarum condatur , gaudent Barmani . Ea nimirum utuntur in tractandis praecipue rebus ad religionem pertinentibus . Ita etiam conſcriptus eſt codex regularum , quae a Talapoinis obſervantur ,* Padimot *ab ipſis appellatus , qui palmis , quibus nomen* ole *, conſcriptus , & Barmanorum lingua expreſſus ſervatur nunc in laudata collegii Urbani bibliotheca . Ibidem etiam proſtant nunc epiſtolae Divi Paulli , evangelia dierum dominicalium , epiſtola dogmatica , & dialogus inter Miſſionarium , & Talapoinum , quae & eodem idiomate concepta ſunt , & iiſdem palmis conſignata . Acceſſit tandem evangelium Divi Matthaei barmanice loquens , & exceptum alio papyri genere , quod* babota *alba nuncupatur . Haec omnia iam a Melchiore Carpanio Laudenſi , Clerico regulari S. Paulli , & ex Avenſi miſſione reduce reſignata cl. Praeſuli Stephano Borgiae ſacrae congregationis de propaganda Fide a ſecretis , in ſupraſcriptam bibliothecam ex eiuſdem largitate migrarunt . Sed de idiomate , eiuſque codicibus ſatis .*

VII. *Nos tamen laetamur interea, omnium primos & litterariae reipublicae exhibuiſſe, & catholicae religionis incremento dedicaſſe exoticum hoc alphabetum, & nunc denuo emendatius repoſuiſſe, cuius nulla veſtigia in tabula aenea* XXVII. *alphabetorum, quam a ſe reſtauratam, & auctam rurſus edidit anno* CIƆIƆCCLIX. *Carolus Mortonius medicus, & Londinenſis regiae ſocietatis a ſecretis; nulla in celebri, & magna illa alphabetorum collectione, quam adductis ducentis orationis dominicae verſionibus, per totidem exotica elementa, & idiomata expreſſis, vulgavit Lipſiae anno* CIƆIƆCCXLVIII. *Ioh. Frid. Fritzius, & Beniaminus Scultzius; nulla in ſyllabo altero orationum dominicalium a cl. Chamberlaynio edito; ac nulla demum in magno lexico encyclopaedico, ubi plurium exoticarum linguarum alphabeta adducta ſunt. Nunc id unum eſt reliquum, ut quae inſtrumenta parantur quotidie, quaeque inſtituuntur commoda ad evangelicas veritates longe lateque inter gentes, adhuc idolorum cultui foede mancipatas, diſſeminandas, quique iiſdem ſuffulti & inſtrumentis & commodis ab hac noſtra congregatione, tamquam ab inſtructiſſimo armamentario praecones quocumque terrarum ablegantur, caeleſti virtute roborentur, ut & beatiſſimi catholici orbis rectoris & magiſtri PII VI. votis, & providentiſſimi congregationis, & typographiae Praefecti, & S. R. E. Cardinalis Leo-*

nardi Antonellii , tum & ceterorum Procerum fidei propagandae negotiis praepoſitorum ſtudiis atque ſollicitudinibus uberrime reſpondeant . Tu , qui legis , haec boni conſulas , & vale .

Digitized by Google

IN ALPHABETUM BARMANORUM

PRAEFATIO.

IIS omiſſis, quae de Barmanae gentis origine, moribus, religione hic diſſeri aliquis fortaſſe vellet, de quibus quidem ad Sacram Congregationem, prout novimus, iam retulimus, nonnulla tantum, quae ad rem magis ſpectant, nempe de novo hoc alphabeto, ac de Barmanorum lingua dicemus. Huius itaque linguae radicales voces fere omnes monoſyllabae ſunt; quae vero poliſyllabae occurrunt, pleraeque aut ex monoſyllabis conſtant propriam ſignificationem retinentibus, ut *praeit*, *excors*, aliaeque paucae in lingua Latina; aut ex lingua

Palì derivantur, ſeu ex *Magatà*, quae ſacra eſt lingua, atque litteratorum; eadem, ut puto, ac *Samſcrìt*, vel certe antiqua Brachmanum lingua cis Gangem. Erraret tamen, qui ex eo quod Barmana lingua monoſyllabis referta ſit, eam ſimplicem, ſive unicam exiſtimaret; ſiquidem Anglica lingua, ut omnes norunt, monoſyllabis ſcatet, nec tamen ſimplex, ſed ex pluribus linguis compoſita coaleſcit: immo vero Barmana lingua ex duabus ſaltem compoſita videtur, quarum unaquaeque vocibus conſtabat monoſyllabis: haec etenim lingua articulos habet, ſeu *caſuum ſigna*, quae reſpondent articulis Italorum *il*, *del*, *al* &c., ſeu caſuum ſignis *di*, *a* &c., quaeque nonniſi cuiuſdam gravitatis, aut elegantiae cauſſa adhibentur. Iam vero in linguis, quae articulos habent, libera haec eos adhibendi, vel omittendi facultas non de-

prehenditur. Dicendum ergo videtur Barmanam linguam ex duabus eſſe compoſitam, quarum altera articulis gaudebat, carebat altera. Hanc autem duorum idiomatum unionem oſtendit quoque duplex ratio res numerandi, & ſubſtantivum efformandi, ut mox videbimus. Eamdem aliquo demum pacto probat etiam aſſidua ferme duorum ſynonymorum in dicendo coniunctio, veluti ſi latine diceretur: *capio - prehendo*, *video - cerno* &c. quod quidem invenuſtum eſſet in lingua Latina, atque orationem nimio prolixiorem efficeret; ſed ſecus eſt in Barmana: pleraeque enim eius voces, ut diximus, monoſyllabae ſunt; quumque una, eademque vox plures ſaepe habeat ſignificationes, duarum ſynonymarum coniunctione verus decernitur ſenſus.

Haec ſane lingua non immerito philoſophica appellari poteſt; eius enim

verbis rerum natura, & effectus ſatis exprimuntur. Hinc pleraque animalium nomina, vel eorumdem referunt voces, vel peculiares characteres. Omnia autem hominum nomina, necnon urbium, atque pagorum, non, ut apud nos, omni nunc ſenſu vacua, ſed ſignificantia, ac totidem fere hiſtoriae monumenta ſunt (*a*).

Numeri *unus*, *duo*, *tres &c.* quando abſtracti non ſunt, attributum, ſaltem genericum, praeſeferunt, vel modificationem rei, quae numeratur; quare ubi nos ſimpliciter dicimus: *unus Deus*, *unus*

(*a*) ရံကုံ ***Ran-goun***, quae urbs, Peguauo regno in Barmanorum poteſtatem redacto, condita eſt, ***hoſtium***, vel ***bellorum finis*** interpretatur. အင်ဝ ***en-uà***, vulgo ***Avà***, eſt ***Lacus-os***, ubi nempe condita olim fuit ***Ava***, unde totius regni nomen. Lacus autem magni fluminis arenis repletus paullatim eſt; ſed urbis nomen locum fundationis commemorat.

homo, *una amphora &c.*; *duo Dii*, *duo homines*, *duae amphorae &c.* barmane dici debet: *Deus una maieſtas*, vel *gratia*, *Deus-duae maieſtates &c. homo-una perſona*; *homo-duae perſonae*; *homo-tres perſonae &c.*, vel *homo-unum caput &c.*, *amphora-unum rotundum*; *amphora-duo rotunda*, vel *duae rotunditates &c.*, atque hoc quidem pacto omnes ferme res numerantur, menſuris exceptis, atque ponderibus (*a*): haec vero numerandi ra-

---

(*a*) တအိမ် နှစ်အိမ် သုံးအိမ် taèim naèim ſun-eim &c. ***una domus***, ***duae domus***; ***tres domus &c.*** တရွာ နှစ်ရွာ သုံးရွာ taroá naroá ſunroá &c. ***unus pagus***, ***duo &c.***, haec, & pauca his ſimilia pariter excipiuntur. Communius autem numericum attributum eſt ခု khu ***quiddam***: ſic သစ်တားတခု နှစ်ခု ſittáh takhù nakhù &c. ***lignea-arca una quaedam***, vel ***unum quiddam***; ***duae quaedam &c.*** idque quamvis res definita & certa numeretur.

tio nedum inutilis, ſed etiam implicans valde eſt : locum tamen praebet curioſis inveſtigationibus. Quod autem magis incommodum nobis occurrit in lingua Barmana eſt defectus coniunctionum, ac disiunctionum, cuiuſmodi ſunt: *&*, *aut*, *ſed &c.*, cui difficultati addenda etiam eſt verborum conſtructio, ſeu potius inverſio adeo eius linguae propria, ut in ipſa quoque Latina lingua intolerabilis ſit. Sic ex.gr. *Pater noſter, qui es in caelis*, barmane conſtrui ac dici debet မိုးမှာနေ၊တို့ဘ mó má nĕ, do ba, *caelo in eſt, noſtrum Pater*; atque hic quidem ſimplicior, nobiſque magis probatus eſſet dicendi modus; ſed a Barmanis, quibus verboſitas iam placuit, nimium vulgaris exiſtimatur; adeoque dicendum : မိုးကောင်ကင်ဌါ၊နေတော်မူသော၊အကျွန်ုပ်တို့၏အဘ။ mò kaun ghen naik, né dώ mú ſω, akiunouptò i apà :

quod latine. *caelo praeclaro campo in manet qui famulorum* (*noſtrum*) *Pater*; veriuſque italice: *cielo empireo in dimora che ſervi de' Padre*. Qua ex conſtructione profecto patet eas, quas nos *praepoſitiones* vocamus, veras eſſe in Barmana lingua *poſtpoſitiones*.

Nullam haec lingua habet nominis declinationem: တို့ *to*, vel *do* pluralem quidem indicat numerum alicuius, vel diverſorum ſimul nominum; nihilominus, ut genere, & caſibus, ita etiam numero ſunt indeclinabilia. Verborum una tantum eſt coniugatio, quae quatuor habet modos: *interrogativum* (*a*), *imperativum*, *gerundium*, & *modum communem*. Tria vero tantum diſtinguun-

(*a*) Modi huius inflexio, ſeu deſinentia alia eſt, ſi သ်, vel ယဉ် interveniant; quum nempe interrogatur *quis*, *quid*, *ubi &c.*, alia vero, ſi ſecus.

tur tempora : *praeſens*, *praeteritum*, ac *futurùm*; & quandoque praeſens pro praeterito, & futuro; & pro praeſenti etiam praeteritum nonnumquam uſurpatur. Subſtantivum verbale efformatur, radicali voci litteram အ *a* praeponendo, ut အဆို, အပြော azzó, apiὼ, *dictio*, *locutio*, ex ဆို, ပြော zzhó, piὼ, *dicere*, *loqui*; vel monoſyllabum ချင် khièn addendo, quod quidem monoſyllabum poſt plura etiam verba ſemel poſitum totidem efficit ſubſtantiva verbalia, vel ex omnibus unum : ရိုက် ထိုး ခုပ်ချင် raik tó khoup khièn (*a*), *verberatio*, *ictus*, *caeſio*. Adverbia demum aliud plerumque non ſunt, quam repetitio, ſeu duplicatio adiectivi : ကျတ် ကျတ် kiàt kiàt,

---

(*a*) Khièn ſi demas erunt tria verba : *verberare*, *icere*, *caedere*.

fortis fortis , idem eſt , ac fortiter . ကောင် ကောင် kaun gaun , *bonus bonus* , idem ac bene . Haec autem repetitio , ſed cum aliqua mutatione obſervatur etiam in pleriſque adverbiis , quae ab adiectivis non derivantur . Sic ကလန် ကလား galàn galá , *non recta via*, ſeu inordinate. ကဗေါက် ကဗက် kabàuk kabèk , *abſque parſimonia* , vel *indiſcriminatim* . Sed huius generis adverbia non multa occurrunt .

Praeter quaſdam cónſonantes , quas Europaei vel difficile , vel nullatenus proferre poſſunt , plures Barmana lingua habet aſpirationes , naſales , gutturales , aliaſque , quibus ea locutio nobis perdifficilis eſt . Mutant ſaepe in dicendo Barmani , idque pro lubitu , conſonantem *r* in *i* , vel *j* ; ſaepius vero *t* , *p* , aliaſque fortes , duplicesve in *d* , *b* , & in alias ſimplices , ſeu tenues . Sed

quaſdam hac in re licuit regulas animadvertere, quas in alphabeto notavimus. In hac denique lingua per ſolam ſaepe aſpirationem ſignificatio activa tribuitur verbo neutro, aut paſſivo. Sic ကျ kià, *cadere*, vel *decidere*; ချ khià, *deponere*, vel *deiicere*; လွှတ် hlut, *dimittere*; လွတ် lut, *liberum eſſe*.

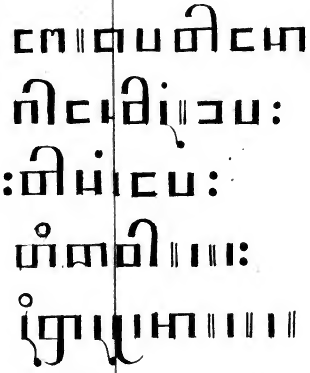
Barmani nullam propriae linguae grammaticam habent; immo ne voces quidem vocibus reſpondentes *articuli*, *ſubſtantivi* &c. Libri *Sadà*, & *Ovibatzoè* informes quaedam ſunt grammatica, & explicatio linguae ſacrae, ſed pauci ſunt ex Barmanis, qui hos libros intelligant; quique eos didicerunt, vel iis ſolum etiam ſtuduerunt, nihil ſolidi ſcientes, ſe doctiſſimos hominum arbitrantur.

Barmanorum poëſis vix ulla gaudet varietate, ſicuti etiam cantus, ac muſi-

pag. X

VA

SIVE LLAPOINORVM

G. Exp

ce : eorum poëmata , quae *piò* , vel *radù* nuncupantur , interminabiles eſſe ſolent progreſſiones verſuum , quorum ſinguli quatuor ſyllabis conſtant (*a*) ; quorumque ſaltem duo in fine periodi , ſimili deſinentia ita ligantur , ac ſi italice diceretur : *Or te lo dò* : *Se pur l' ho* . Scilicet ultimus tribus tantum ſyllabis conſtat ; atque hoc quidem modo omnia fere eorum proverbia facta ſunt , & ligata : တပွုးမစား။ကုလားသား။ ။မြက်နှာမသစ်။ကုလားညစ်။ Tabù mazá : Kulá sá: Miennà masìt : Kulá gnìt : *Dentes qui non ſcalpit* : *Tranſmarinus advena* : *Vultum qui non lavat* : *Tranſmarinus immundus* . Sed ex aliquo etiam radù , ſeu jedù exemplum ponamus : ကျယ်ကနုတိလာ။ မှတ်သား နားလော့။ ကဗ်ာဗ္ဗိသူ။ ရှင်နောင်မြုသ္ဘံ။ ဗွဲယူသရွေ။ Kiàm gan tì lá :

(*a*) Raro aliud metrum occurrit .

Mat sá ná lω : Kabá ú sú : Scen Naunbiú sí : Zoæ' jú ſadé &c. *Scripturae oraculum : Auſculta , perpende : Mundi initio , ille : Dominus Naunbiú : Sumpto conceptu , hòc eſt , incarnatus quum eſſet &c.* Horum verſuum ſinguli , ut patet , quatuor conſtant pedibus , ſeu ſyllabis ; tertius autem verſus , quintus , & quilibet ex imparibus ſequentibus , duos habet pedes ſoni ſimilitudine praecedentibus ac ſubſequentibus ligatos verſibus ; ſecundus vero verſus , quartus , & pares omnes tertium tantum pedem ita ligatum habent , ut in exemplo apparet . Denique nec *lengá* , h. e. *poëſis* ; nec oratio Barmana ullam admittit vocalium eliſionem, ut latina lingua . Diphthongi autem, atque etiam triphthongi in tota lingua Barmana frequentes admodum ſunt .

Haec demum lingua plures habet peculiares dicendi modos ad Deum

orandum; atque ad ſacerdotes, dominoſque alloquendum, adeo ut praeter communem coniugationem, de qua diximus, duas alias recenſere fas ſit, quarum altera magnificans, vel ampliativa; altera humilis, aut aſſentans dici poſſit, cum rogativo quodam modo, pro imperativo. Hinc prope offenduntur Barmani, quum nos Deum more noſtro alloquimur; quumque Deo, & Sanctis imperamus, dum eos deprecamur; itemque nos prorſus rudes exiſtimant, quod iiſdem verbis utimur erga principes viros, ac erga populum; atque hac quidem in re Barmana lingua noſtris longe ditior eſt; ſed ſi de metaphyſicis rebus ſit ſermo, praeſertim vero de ſcientiis, & artibus, quarum alias vix mediocriter aſſequuti ſunt Barmani, alias adhuc ignorant, eorum lingua adhuc inops verbis, & carens eſt. Lingua Palì, ſeu Magatà plura ei com-

modavit vocabula ; inprimiſque numeros ordinales atque etiam numerorum ſupra millionem nomina, quae ad quadrilionem uſque per decuplam progreſſionem nova ſemper enunciantur ; vocabula etiam aſtrologiae, & religionis praeſtitit ; verum quum libros Palì, nec multos, nec multum varios habeant Barmani ; quumque pauci ex Talapoinis ipſis hos libros intelligant, vocibus Palì haud multum aucta eſt lingua Barmana.

Libros Palì ex inſula Candì, ſeu Ceilano ad Peguanas oras invexit Brachmanes quidam, nomine Boudogòſa ; eoſque Barmani iuxta *Maharazoèn* (magnam hiſtoriam) receperunt anno ſacrae ipſorum aerae nongenteſimo quadrageſimo, qui reſpondet anno aerae noſtrae tercenteſimo nonageſimo ſeptimo. Simul autem cum libris, etiam litterae, ſeu ſcriptura Palì in eas regiones invectae fuerunt, eodem ferme tempo-

re, quo in Siamenſe regnum; verum Siamenſes propriam iam habebant ſcripturam, qua etiamnum vulgo utuntur; quum penes ipſos alphabetum Magatà, ſeu Palì, ſit, uti apud nos Graecum, vel Hebraicum. Barmanorum autem vulgaris, & ſola ſcriptura eſt ipſa Palì, ſicuti etiam Peguenſium, & populorum Sciàm, qui omnes antea nullas habebant litteras; aliquae tamen differentiae inter Barmanos, Siamenſes, alioſque paullatim, ut fit, irrepſerunt, tum quo ad litteras, tum praeſertim quo ad ſigna, ſeu notas, quae litteris adduntur, ut certum acquirant ſonum; nullam enim vocalem hoc habet alphabetum praeter ſolam အ, *a*, quae ultima eſt XXXIII litterarum huius alphabeti; eaque non eſt, ut vocalis conſtantis ſoni, ſed ut ceterarum vocalium elementum, quod ſcilicet varie notatum ceteris vocalibus ſupplet. Ceterae au-

tem litterae vocales, quas videre eſt in fine alphabeti, poſterioris ſunt inventionis, & exigui uſus in ſcriptura; ut enim ad certum ſonum determinentur conſonantes ſignis variis, ſupra, ſubtus, & ad latus notari ſolent.

Porro, Barmanae ſcripturae analyſi rite facta, 44. ea habet litteras radicales (*a*); ſigna autem ſexdecim, quorum ſimul etiam quatuor unicam quandoque litteram comitantur; hinc tantus reſultat copulationum numerus, ut typographis negotium valde faceſſerit tot typorum inciſio (fere quingentorum) quot revera excidi oportere exiſtimarunt: quamquam & longe minori, ut reor, numero rei ſatisfieri potuiſſet; quum ſigna omnia litteris prorſus

(*a*) Ex his plures aliarum ſynonymae ſunt; plures vero ſolis fere vocibus Palì conſcribendis adhibentur.

externa ; atque a litteris ſeparabilia ſint.

Barmani ſeptem habent ſonos, ſeu vocales Italorum : duas *e* ; apertam, nempe, & praeſtrictam : duo *o* ; medium, & largum, ſeu apertum : atque *a*, *i*, *u* : *o* tamen medio, & *e* apertae deſignandis nullas habent ſimplices litteras, ſed combinatione utuntur : ex.gr. အယ်, *æ'* : အို, *ó* : ကယ် ကို, kæ' kó &c. Conſonantibus *f*, & *q*, ut lingua, ita & alphabetum caret ; *ſ* abſque ſibilo pronunciatur ; littera င, quam per *ñg* utcumque expreſſimus, ſimplicis eſt ſoni, nulliſque noſtris litteris exprimi poteſt ; hanc exacte reddit ע Hebraeorum ; ac Romanae ſynagogae Hebraei recte pronunciant.

Litteras Barmani alphabeti rotundas prorſus eſſe oportet, ſeu circulares ; atque inter ſigna ipſa vix tria re-

ctilinea conſpiciuntur ; ac ſane ſi in nuper exciſis typis rotunditati uniformitas, ſenſibilioreſque umbrae additae fuiſſent ; tum ſi opportune litterarum labia intorta eſſent, veluti in ကါ, potius quam in ကါ, perfectae formae characteres expreſſi fuiſſent, omniumque oculis probandi.

Praeter rotundos characteres, qui communi ſcripturae inſerviunt, quadratos etiam habent Barmani, qui adhiberi ſolent pro inſcriptionibus ; quibuſque nonnulli etiam ex ſacris libris conſcripti ſunt. Verum ſive rotundae, ſive quadrae adhibeantur litterae, ſemper a ſiniſtra dextrorſum, uti apud nos, ſcriptio progreditur.

ALPHABETUM
BARMANORUM.

Digitized by Google

Digitized by Google

ALPHABETUM

SIMPLICIUM SEU RADICALIUM LITTERARUM

Quod Barmane ex primis duabus litteris
ကကြီးခခွေး Kaghí - khagué
nuncupatur.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
က	K	ကကြီး Kaghígh : *h.e.* Ka *magnum*: (*praeſertim quia prima eſt alphabeti littera*). *Ceterarum nomen ab earumdem figura abſoluta, vel relativa deſumptum eſt*.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
ခ	kh *gutturali aſpiratione affectum.*	ခဂွေ khagué: kha *ſpirale*:
ဂ	g *iuxta Germanorum pronunciationem.*	ဂငယ် gañghæ': ga *parvum*.
ဃ	gh *leviter aſpiratum (nullius ferme uſus)*	ဃကြီး Ghaghí: Gha *magnum*.
င	ע *Hebraeorum.*	င ñgha *recte* ya.
စ	z *dura ſicuti in* zappa *ab Italis pronunciatur; vel ſicuti a Gallis, aliiſque* c *in* dicere, facite &c.	စလုံ zzalóun: zza *rotundum*.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
ဆ	zh *dura , & aſpira-ta* : *quaſi* tzh.	ဆလိန် tzhalėin : tzha *ſinuoſum* .
ဇ *vel* ဇ	z *lenis , ut in* Aza-ria , *& in* zio *Itali ſolent pro-nunciare* .	ဇကွဲ zaguæ'h : za *fractum* .
ဈ *vel* ဈ	zh *lenis , ut ſuperior , quamvis aſpira-ta ; nullius ferme uſus* .	ဈမျဉ်ဆွဲ zhamienzuæ'h : zha *lippum* .
ည *vel* ဉ	gn *ut in* regno , vi-gna *&c. ab Italis pronunciatur* .	ည gna .

Littera		*Valor*	*Denominatio*
ဋ)	*nullius*	t	ဋသညင်ချိတ် taſagnenghićit: ta *aratri uncinus*.
ဌ)	*ferme*	th	ဌဝမ်ဘဲ thawambæ'h: tha *anſer*:
ဍ)	*usus*.	d	ဍယင်ကောက် dajengáuk: da *pectus convexum*.
ဎ)		dh	ဎရေမှုတ် dharemóut: dha *aquae coccus*, (*ideſt ad bibendam aquam*.)
ဏ		N	ဏကြီး Na-ghí: Na *magnum*.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
တ	t	တဝမ်ပု tawambú: ta *venter prominens*.
ထ	th	ထဆင်ထူး thazzhéndúh: tha *elephanti compes*.
ဒ	d	ဒဒွေး dadué: da *plicatum*:
ဓ *vel* ဓ	dh	ဓအောက်ချိုက် dhaaukkiáik: da *ſubtus minus habens*.
န *vel* န	n	နငယ် nañghæ': na *parvum*.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
ပ	p	ပစောက် pazáuk : pa *ſtans*, *vel ſurſum hians* .
ဖ	pph *velut* p *duplex cum gutturali aſpiratione* .	ဖဒုပ်ထုပ် pphaouttóup : ppha *pileolus* .
ဗ	b	ဗထက်ချိုက် badækhiáik : ba *ſupra deficiens.*
ဘ	bh *vix aſpiratio ſentitur : haec aliquando , tamquam* ဖ *pronunciatur , ut in* ဘုင်ကြီ ppunghí.	ဘဂုမ် bhagóum : bha *gibboſum* .

Solo haec diſcuntur uſu .

Littera	*Valor*	*Denominatio*
မ	m	မ ma
ယ	j conſonans, *ut in* jacto, major *&c.* *ab Italis legitur*.	ယပက်လက် japællæ'k: ja *ſupinum*.
ရ *vel* ꩺ	r *quam multi in pronunciatione in praecedentem mutant*.	ရကောက် ragáuk: ra *intortum*:
လ	l	လ la
ဝ	v conſonans: *pronunciari tamen ſolet tamquam* u *Etruſcum*; *ſicuti noſtrum etiam* v *pronunciatur a multis*, *qui conſonantes nimis leniter exprimunt*.	ဝ wa

Digitized by Google

Littera	*Valor*	*Denominatio*
သ	ſ *abſque ſibilo ; uti apud nos quoque in nonnullis auditur vitio linguae , vel educationis .*	သ ſa
ဟ	h *ut in* balle , *banter apud Gallos .*	ဟ ha
ဠ	L *vix uſitata .*	ဠကြီး Laghíh : La *magnum .*
အ	a *Haec vocalis ſignis variis afficitur , ſicuti quaelibet conſonans ; atque ita ſignis affecta ceterarum vocalium ſonum , ac vices gerit .*	အ a

Littera	Valor	Denominatio

Sequentes litterae, quamvis in libris paſſim occurant, in alphabeto tamen tradi non conſueverunt.

Littera	Valor		Denominatio
ဢ	ì		အဉ်
	breve, ac quaſi truncum.		ì
ဣ	i	*Utrumque non ad labia, ſeu prope dentes; ſed ex oris medio prolatum.*	အိ
			i
ဤ	í		အီ
	productum		í
ဥ	u	*Etruſcum.*	အု
			u
ဦ *vel* ဦ	ú		အူ
	productum		ú
ဧ	é		အေ
	ut in née, portée *apud Gallos.*		é

[é, á; *& quamcumque aliam ita notatam, productam ſemper cenſeto-*]

Sex huiuſmodi vocales cum aliis ſignis copulari non ſolent, nec ſonum mutant.

Littera	*Valor*	*Denominatio*
ဪ	ω *apertum, ut in* voto, *ſeu* vuoto *apud Italos; vel ut in* pot *apud Gallos.*	ေဩာ *ω*

Haec vocalis ſigno quidem producitur, ſed in aliam non mutatur.

ဿ	S *abſque ſibilo, ut ſupra.*	ဿကြီး Saghíh: Sa *magnum.*
ရှ) ယှ) သျှ)	ſc *ut in* ſcelus, ſcire *&c. apud nos; vel ut* ch *in* chi*en*, ch*at apud Gallos.*	ရှ) ယှ) ſcià သျှ)

သင်ပုံကြီး *Senboumghi*

h.e. *exemplar magnum*, ſeu alphabetum litterarum cum ſignis.

Figura,	*Signorum* & Nomen.
1 =ာ vel =ါ (*duplex lineola locum litterae tenet.*)	ချ Khià, *hoc eſt linea ad latus demiſſa.*
2 =ိ	လုံကြီးတင် lunghitæ'n, *rotundum magnum ſuperimpoſitum.*
3 =ီ	လုံကြီးတင်ဆံခတ် lunghitæn̄tzhankhàt, *rotundum magnum ſuperimpoſitum, ocello iniecto.*
4 =ု vel =ူ	တချောင်ငင် takhiàunn̄ghæ'n, *una putei arundo.*

Signorum

Figura, & Nomen.

5 =ှ vel =ှု — ရှစ်ချောင်ငင်
nakhiàunñghæ'ñ,
duplex arundo.

6 ေ= — သဝေထို
ſawetó,
'a longe praepoſitum.

7 =ˋ — နောံသို့ပျစ်
nauſsopit,
retrorſum, h.e. ſiniſtrorſum proiectum.

8 =ာ vel =ါ — ချရှေထို
khiaſcethó,
demiſſa ſuper linea, alia dextrorſum producta.

9 =ံ — သေးသေးတင်
ſeſetæ'ñ,
punctum ſuperpoſitum.

Figura,	*Signorum* & Nomen.
10 ေ	ရှေ့ကဆီး ſcegazzhíh, *exante; h. e. a dextris ambiens. Sed* ေား, *hoc eſt poſt* Kkià, *vocatur* ဝစ္စနှစ်လုံး vizzaninalòun, *foramen appoſitum duplex*.
11 ့	အောက်မြစ် aukmìt, *ſubſignatum punctum*.
12 ်	သတ် ſat, *extinguens*.
13 ွ	ဝဆွဲ wazzhuæ'h, wa *ſuſpenſum*.
14 ျ	ယပင့် japæ'ñ, ja *collectum*.

Signorum

Figura, & Nomen.

15 ြ ရရစ်

rarit, ra *amplectens*.

16 ှ ဟထိုး, *vel* ဟဆွဲ

hathó, *vel* hazzuæ'h,

ha, *id eſt aſpirationis ſignum*, *additum*, *vel ſuſpenſum*.

Poſterius hoc ſignum aſpirat tantum ſex litteras ငှ, ညှ, ဏှ, vel နှ, မှ, လှ, & ဝှ: quatuor priores naſali afficit aſpiratione: qua nempe aër in pronuncianda littera, per nares exploditur; duae autem poſteriores aſpirantur aërem per os explodendo, quaſi pronuncietur *fla*, *fuà*; longe tamen diſtaret a vero, qui ita penitus pronunciaret; hoc ſignum ſi cum *ſat* coniungatur, ut in ယှ &c. litteram nullatenus aſpirat, ſed peculiarem ei tribuit ſonum; nempe *mí*, uti videre eſt in abbreviationibus.

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

က *lege* Ka

atque ita quidem ၡ, ဘ, ဝ, *& alia quaelibet littera, ſeptem dumtaxat ut ſupra, exceptis, legi debet* ſcià, a, wa *&c. quum ſcilicet ſolitaria occurrit, ſeu nequaquam ita, ut in ſequentibus, copulata.*

ကာ [1] Ká

productum, ut âge *apud Gallos.*

Hoc ſignum in quibuſdam litteris altius delineatum ſit oportet: videlicet ခါ, ဂါ, ပါ, ဒါ, ဝါ *&c. quia hae litterae priori modo ſignatae, aliarum figuram praeſeferrent, & amphibologiam.*

ကိ [2] Ki)

ကီ [3] Kí)

utrumque non ad labia, ſeu prope dentes, ſed ex oris medio prolatum.

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

ကု [4]	*lege*	Ku)	in
ကူ [5]		Kú)	*Etruſcum.*
ကေ [6]		Ké	

ut in marquée *apud Gallos.*

§ ကောရ Ké *pariter pronunciatur.*

ကဲ [7] Kæh

h. e. cum e *aperta, & poſtpirata.*

ကော Kω

apertum, ut au *Gallorum* § ကောဝ Kω *itidem pronunciatur.*

ကော် [8] Kώ

nempe apertum, & productum; ſed quinque ſupradictae litterae ခ, ဂ *&c. ſignantur* ခေါ်, ဂေါ် *&c. ob ſupradictam rationem.* § ဪ *legitur* ώ, *ſeu idem eſt ac* အော်.

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

ကံ *lege* Kañ

cum ſono litterae n *tantiſper naſali*. § ဝံ, *ſaepius* wun, *quam* wan.

ကား၊ Káh

ကို Kó

o medium, *ut in* Savoja, farò *&c. proferre Itali ſolent*. § ကိုဝ်, ကိုယ်, ကိုဟ်, ကိုလ်, Kó *itidem ſonant*.

ကုံ Kòuñ

ñ *naſalis: diphthongus vix percipitur; meliuſque pronunciatur* Kon, *prorſus, ut a Gallis* bon, Caton *&c.*

ကို့ Kæ̀

æ̀, *ut* è *in* après *apud Gall. Punctum ſuppoſitum ſyllabam breviſſimi reddit ſoni, & quaſi truncat*.

Signorum

Uſus, & Poteſtas;

Secundum genus ſyllabarum.

ကက်[12] *lege* Kæk

ita tamen, ut poſterius k *vix audiatur: nempe vix enunciari coeptum ſupprimitur; quod quidem in qualibet muta finali obſervandum eſt.*

§ ကဂ် Kæk *itidem pronunciatur.*

ကင် Kæñ

prorſus, ut vin, pain *apud Gallos.*

ကစ် Kit

ita ut t *vix coeptum ſupprimatur.*

§ ကာဈ် *itidem* Kit.

ကည် Kí *vel* Kin

pro vocum diverſitate.

ကတ် Kat

t *vix coeptum ſupprimitur:*

§ ကဍ်, ကဒ်, *itidem* Kat. § ဝတ်, *potius* wut, *quam* wat.

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

ကန် *lege* Kan

§ ကာလ်ိ *itidem* Kan. § ဝန်, *ſaepius* wun., *quam* wan.

ကပ် Kap

p *vix coeptum ſupprimitur ; atque ita deinceps meminiſſe oportebit.*

ကမ် Kam

ကယ် Kæ'

æ', *ut in* chaîne, grêle *apud Gallos*.

Nota. *Poſt finales mutas* က်, ဝ်, တ်, ပ်, *conſonantes immediate, h. e. abſque ulla pauſula ſequentes proferri ſolent tamquam duplices, validaeque : ſic* ပက်လက် pællæ'k, နတ်ရော nazzò. *Contra vero poſt* င် *&c. praeſertim vero poſt* =ာ, *aliaſque primi generis ſyllabas, conſonantes immediate ſe-*

Digitized by Google

quentes, quae valide, ſeu durae ſunt, ut ပ, တ, က *&c. pronunciantur tamquam* ဗ, ဒ, ဂ *&c. Sic* တဝမ်ပု tawambù, ပေးချင်ပေးတော့ peghiénpedò *&c., ac ſi ſcriptum eſſet* တဝမ်ဗု, ပေးဂျင်ပေးဒေါ့ *&c. paucae admodum exceptiones hac in re obtinent.*

Diphthongi.
Tertium genus ſyllabarum.

ကိတ်	*lege*	Kèit)	
ကိန်		Kèin)	
§ ကိင် *item* Kèin		)	è *praeſtricta.*
ကိပ်		Kèip)	
ကိမ်		Kèim)	

Uſus ,	*Signorum* &	Poteſtas .	
ကုတ်	*lege*	Kòut)	
ကုန်		Kòun)	o
ကုပ်		Kòup)	*medium.*
ကုမ်		Kòum)	
ကောက်		Kàuk	
ကောင်		Kàuñ	
ကိုက်		Kàik	
ကိုင်		Kàin	

Quartum genus ſyllabarum.

Quae ex ွ wazzhuæ'h , & *pleriſque primì ac ſecundi generis ſyllabis componuntur , ut infra*

ကွ ,3	*lege*	Kuà
		(u *Ital.* , *vel* ou *Gallor.*)
ကွာ		Kuá

Signorum		
Uſus,	&	Poteſtas.
ကွိ	*lege*	Kuì
ကွီ		Kuí
ကွေ		Kué
ကွဲ		Kuæ'h
ကွံ		Kuàñ, *ſed plerumque* Kun
ကွား		Kuáh
ကွဲ့		Kuæ'
ကွက်	2.	Kuæ'k
ကွင်		Kuæñ
ကွတ်		Kuàt) *ſed plerumque* Kut
ကွန်		Kuàn) *ſed plerumque* Kun
ကွပ်		Kuàp) *ſed plerumque* Kup
ကွမ်		Kuàm) *ſed plerumque* Kum
ကွယ်		Kuæ'

cum 3. generis ſyllabis coniungi non ſolet.

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

Quintum genus ſyllabarum,

Quae ex japæ'n *componuntur*, *& ſingulis quatuor ſuperiorum generum ſyllabis*.

ကျ 14 *lege* Kià

Hoc igitur ſignum breviſſimi ſonum i *ſyllabae intrudit*, *ut eſt in* ghiaccio, pianta &c. *apud Italos*.

ကျာ	Kiá
ကျိ	Kiì
ကျီ	Kií
ကျု	Kiù
ကျူ	Kiú
ကျေ	Kié
ကျဲ	Kiæ'h
ကျော	Kiὼ
ကျော်	Kiώ
ကျံ	Kiañ

Digitized by Google

Uſus,	*Signorum* &	Poteſtas.
ကျား		Kiáh
ကျို		Kió
ကျုံ		Kiòuñ
ကျဲ့		Kiæ̀
	2.	
ကျက်		Kiæ̀k
ကျင်		Kiǽñ
ကျစ်		Kiìt
ကျည်		Kiìn
ကျတ်		Kiàt
ကျန်		Kiàn
ကျပ်		Kiàp
ကျမ်		Kiàm
ကျယ်		Kiǽ
	3.	
ကျိတ်		Kiéit

Digitized by Google

Signorum

Uſus , & Poteſtas.

Uſus	*lege*	Poteſtas
ကျိန်		Kiéin
ကျိပ်		Kiéip
ကျိမ်		Kiéim
ကျုတ်		Kiòut
ကျုန်		Kiòun
ကျုပ်		Kiòup
ကျုမ်		Kiòum
ကျောက်		Kiàuk
ကျောင်		Kiàun
ကျိုက်		Kiàik
ကျိုင်		Kiàin
	4.	
ကျွ		Kiuà
ကျွာ		Kiuá
ကျွိ		Kiuì
ကျွီ		Kiuí

Uſus,	Signorum & lege	Poteſtas.		
ကျွဲ		Kiuæ̀h		
ကျွံ		Kiuàn *ſaepius* Kiun		
ကျွား		Kiuáh		
ကျွဲ့		Kiuæ̀		
ကျွက်		Kiuæ̀k		
ကျွင်		Kiuǽñ		
ကျွတ်		Kiuàt)	*ſemper*	Kiùt
ကျွန်		Kiuàn)		Kiùn
ကျွပ်		Kiuàp)		Kiùp
ကျွမ်		Kiuàm)		Kiùm
ကျွယ်		Kiuǽ		

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

Sextum genus ſyllabarum,

Qvae componuntur ex ြ rarìt, *& quatuor primorum generum, ſyllabis ſicuti ſyllabae quinti generis.*

ကြ ,, *lege* Kra *plerumq.* Kià

Uſus enim invaluit, ut hoc ſignum eumdem ſaepiſſime habeat ſonum, ac praecedens ျ.

ကြာ	Krá	*vel*	Kiá
ကြိ	Kri		Kiì
ကြီ	Krí		&c.
ကြု	Kru		
ကြူ	Krú		
ကြေ	Kré		
ကြဲ	Kræ'h		
ကြော	Krω		

Uſus,	Signorum &	Poteſtas.	
ကြော်	*lege*	Krώ *vel*	Kiώ
ကြံ		Kran	&c.
ကြား		Krah	
ကြို		Kró	
ကြုံ		Kròun	
ကြဲ့		Kræ\`	

2.

ကြက်		Kræh
ကြင်		Kræñ
ကြစ်		Krit
	§ ကြဈ် *item* Krit	
ကြည်		Krin
ကြတ်		Krat
ကြန်		Kran
ကြပ်		Krap

Uſus,	Signorum &	Poteſtas.
ကြမ်	*lege*	Kram *vel* Kiam
ကြယ်		Kræ' &c.
	3.	
ကြိတ်		Kréit
ကြိန်		Kréin
ကြိပ်		Kréip
ကြိမ်		Kréim
ကြုတ်		Króut
ကြုန်		Króun
ကြုပ်		Króup
ကြုမ်		Króum
ကြောက်		Kràuk
ကြောင်		Kràun
ကြိုက်		Kràik
ကြိုင်		Kràin

Uſus,	*Signorum* &	Poteſtas.
	4.	
ကြွ	*lege*	Kruà *vel* Kiuà
ကြွာ		Kruá &c.
ကြွိ		Kruì
ကြွီ		Kruí
ကြွေ		Krué
ကြွဲ		Kruæ'h
ကြွံ		Krun
ကြွား		Kruáh
ကြွက်		Kruæ'k
ကြွင်		Kruæ'ñ
ကြွတ်		Krut
ကြွန်		Krun
ကြွပ်		Krup
ကြွမ်		Krum
ကြွယ်		Kruæ'

Porro တြား ဈြာ ကြိတ်, & alia pauca leguntur *tráh* , *zhrá* , *krit* &c., reliqua autem ita fere ſemper, ut ſupra monuimus. ငြ, ငြိ, legi ſolent *gna*, *gni* &c.

Nota. Signorum uſum, & poteſtatem in prima tantum littera က oſtendiſſe ſat erit; manifeſtum enim eſt haec ſigna ceteris quibuſque conſonantibus, atque etiam vocali အ addita, eumdem ſemper habere ſonum: videlicet, ခ, ခါ, ခိ, ခီ &c. *kha*, *khá*, *khi*, *khí* &c. ဂ, ဂါ, ဂိ, ဂီ &c. *ga*, *gá*, *ghì*, *ghí* &c.

Obſervandum tamen eſt non omnia quidem haec ſigna cum qualibet littera, aut ſyllaba coniungi vel ſolere, vel etiam poſſe: ſic *wazuæ'h* cum tertii generis ſyllabis copulari non conſueviſſe iam monuimus; nec certe cum ဥ ex.gr. vel cum ထ *rarìt* poterit coniungi; nec cum အ, vel ယ *rarìt*, aut *japæ'n*.

Signorum

Uſus, & Poteſtas.

Signum *Khià* ာ, vel ါ producendae ſyllabae inſervit, ut in ſupra poſitis exemplis patet: hinc etiam

ကာစ်, ဂါဇ် *legitur* Kít, ghít &c.
ကာဉ်, ဒါဏ် &c. Kán, dán &c.

Signum း poſtpirandae ſyllabae adhibetur, ut ex ſuperioribus exemplis patet; hinc etiam

ကီး	*legitur*	Kíh		
ကူး		Kúh		
ကေး		Kéh		
ကိုး		Kóh		
ကင်း)	*rari*	Kænh)		
ကည်း)	*uſus*	Kinh)	*aſpir. naſalis*	
ကိုင်း)		Káinh)		

Signorum

Uſus, &	Poteſtas.
Denique ့ *aukmìt* ſyllabam corripit, & quaſi truncat, ut ſupra diximus : hinc	
ကေ့	Kè
ကော့	Kὼ
ကို့	Kò
ကင့်	Kæ'n n *vix coepta*
&c.	&c. *ſupprimitur.*

Id tamen ſolo ferme uſu dicitur ; ſicut & pleraeque aſpirationes.

Quod autem haec tria ſigna in ſyllabis praeſtant priorum generum, praeſtant etiam, ut patet, in aliorum generum ſyllabis, ſi quibus addita inveniuntur.

Ceterum in vocibus polyſyllabis ultima ſyllaba quamvis ſimplex, vel brevis, ut က , ကိ , ကု &c. numquam ita levis eſt, vel quaſi muta, ut ſunt pleraeque

ultimae in lingua Italica ; ſed ita ſonans , ac ſi accentu gravi notata eſſet : ſic အပါ , *apà* : နုပ်ကပတ် , *noukkabàt* : ပညာရှိ , *pignaſcì* &c.

NEXUS LITTERARUM
ET ABBREVIATIONES

မုက္ခ	moukkhà
လက္ခိ	lekkhì
နိဉ္ဇ	ninzà
ဣဇ္ဇ	izzà
ဥဇ္ဇာ	ouzzá
တိရိစ္ဆာန်	treizzán
ပညာ	pigná
အညတြာ	ignatrá

Ac ſi ſcriptum eſſet ပဉ်ညာ အဉ်ညတြာ *generatim tamen* ကညာ , အညာ *&c.* Kagnà , agná *&c. legi debet .*

ပုဏ္ဏာ	pounná
မေတ္တာ	meittá
ဝဋ္ဋ	wuttà

Nexus litterarum, & abbreviationes

ဗုဒ္ဓ	bouddà
ကန္ဒိပ်	kandèip
သန္တုဋ္ဌိ	ſandouttì
ဘန္တေ	banté
ဝန္ဒံ	wundàn
ဣန္ဒြေ	eindré
ကန္ဒာ	kandá
ကမ္ဘါ	kabá
သဗ္ဗ ပုပ္ဖေါ	ſappà pouppὼ
ဗြဟ္မာ	brahamà

Huiuſmodi nexus adhibentur tantum in conſcribendis vocibus *palì*, vel ex *palì* derivatis: quilibet autem ex his nexibus ita comparatus eſt, ut ſuppoſita, ſeu inferior littera habenda ſit ceu immediate ſequens poſt ſuperiorem; ſuperior vero ceu ſigno *ſat* notata. Signa vero quae ſuperiorem circumſtant lit-

teram, ad inferiorem pertinent: ſic, ex. gr. မုကြွေ, ita ſe habet ac မုပ်ခေ အစ္စာ, idem ac အစ်စာ &c.

Frequentiores autem abbreviationes in ſcriptura communi.

သှ်	*pro*	သည်
လှ်		လည်
မှ်		မည်
တှ်		တည်
စှ်		စည်
ောံ		ောက်
ကျွန်ုပ်		ကျွန်နုပ်
လက်ျာ		လက်ယာ
ယေံျာ		ယောက်ကျာ
လုင်		လုလင်
သေှ်		သေသည်
သွေံ		သွေသောက်

ေင်	*pro*	ကောင်
ေင့်		ကြောင့်
၌		နှိုက်
၍		ရွေ
၏		သော
၎		လ်ကောင်

APICES NUMERICI.

၁	*legito*	တစ်	1.
၂		နှစ်	2.
၃		သုမ်	3.
၄		လေး	4.
၅		ငါး	5.
၆		ချောက်	6.
၇		ခုနှစ်	7.
၈		ရှစ်	8.
၉		ကိုး	9.
၁၀		တဆယ်	10.
၁၁		ဆယ်တစ်	11.
&c.		&c.	
၂၀		နှစ်ဆယ်	20.
&c.		&c.	

Apices numerici.

၁၀၀	တရာ	100.
၂၀၀	နှစ်ရာ	200.
&c.		&c.
၁၀၀၀	ထောင်	1000.
၁၀၀၀၀	သောင်	10000.
၁၀၀၀၀၀	သိန်	100000.
၁၀၀၀၀၀၀	သန်	1000000.
၁၀၀၀၀၀၀၀	ကုဋေ	10000000.
	&c.	

Atque ita progrediendo ad quadrilionem uſque, decuplus quilibet numerus peculiari gaudet nomine in lingua Barmana.

Ponderum ſigna numericæ.

ေဌ *lege* တရွေး
Granulum, *h. e. centeſima vigeſimaoctava pars ſicli.*

၃̀ - - - - - - - - - - တပဲ
Minutulum. *decimaſexta pars ſicli.*

၃ု - - - - - - - - - - - တမူး
Didrachmum, *octava pars ſicli.*

၃ံ - - - - - - - - - - တမတ်
Drachma, *quarta pars ſicli.*

၉ - - - - - - - - - တကျပ်
Siclus, *vel* ſemuncia, *h. e. centeſima pars talenti.*

၅သာ - - - - - - - တပိဿာ
Talentum, *libras Romanas pendens circiter quatuor cum dimidio*; atque ita porro ေဌ, ၃̀, နှစ်ရွေး, နှစ်ပဲ &c. *quouſque* opus erit.

Nullis Barmana ſcriptio utitur interſtitiis ad ſingula verba invicem diſtinguenda. Pro qualibet autem pauſa, ſaltem longiuſcula, perpendicularis lineola | interiicitur; tum duplex || pro puncto noſtro; ac demum ſic || || iterata in fine periodi, vel orationis.

Digitized by Google

ORATIO DOMINICALIS.

မိုး ကောင်ကင် ၌ နေ တော်မူ သော
caelo firmamento in morari dignatur qui
အကျွန်ုပ်တို့ အဘ ရှင်ဘော နာမတော် မြတ်
famulorum pater dominatoris nomen excelſum
ကို သူ ခပ်သိမ် တို့ ရိုသေ လေး မြတ်ချင်
ad gentes omnes honorem reverentiam
ရှိကြသည့် ဖြစ်စေ သော ။ သခင် ဖါ ကျေူး
habeant contingat fiat Domini gratia
တည် ဟူသော နိုင်ငံ တော်သို့ အကျွန်ုပ်တို့
conſtituit quod regnum famulos
၌ ရောက် မှ အကြောင့် ကယ်မ သနား တော် မူ
in perveniat quare adiuvet miſereatur quaeſo
ပါ ။ မြွေ စိတ် တော်နှင့် အညီ မိုး ကောင်း ကင်
aure corde cum aeque caelo empyreo
၌ ရှိ သ ကဲ့ သို့ ဤ လူ ပြည် ၌
in eſt quemadmodum hac hominum regione in
ပြည့် စုံ ပါ အောင် စောင်မ တော် မူ ပါ ။
adimpleatur ut auxiliari dignetur
အစည် နေ့ မ ပြပ် အလို ရှိ အပ်
ſemper die non excepto opus habere decet

သေါ အရာ အစါး တို့ ကို လည် အကျွန်ုပ်
quibus res cibos quoque famulos

တို့ အား ယနေ့ ပေ သနား တော် မူ ပါ ။
ad hodie dare faveto

အကျွန်ုပ် တို့ အား ထိ ခိုက် ကျူး လွန် သော
famulos mordent offendunt qui

သူ တပါး တို့ ၏ အ ပျစ် ကို အကျွန်ုပ်တို့
aliorum culpam ad famuli

ရန်တို့ မ မူ သည်း ခံ သ
vindiƈtam non vices reddentes ſuſtinemus quem

ကဲ့ သို့ အကျွန်ုပ် တို့ အပျစ် တို့ ကို လည်
modum ad famulorum culpas ad quoque

ကညာလွှတ်တော်မူပါ ။ ။ နှောင့်ရှက်ချင်အမှု
veniam dimittas quaeſo tentationis opera

တို့၌ ပါ ဝင် ချင် မ ရှိ ဘဲ လျက် မ
in adhaeſionem ingreſſum non habentes non

ကောင်း မ သင့် သော အရာ ဟူသ မျှ နှင့်
donant non decent quae rebus quibuslibet cum

ကင်း လွတ် ရ သည့် ဖြစ် စေ သော ။ အာမင် ။
liberari ſolvi contingat fiat . Amen .

F I N I S.

VA1
151 1936